

ZAKON O PATENTIMA

("Službeni list SRJ" br. 15/95 od 24.03.1995.)

Stupio na snagu 1. aprila 1995. godine

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se zaštita pronalazaka, prava pronalazača i način njihovog ostvarivanja, kao i prava organizacije u kojoj je pronalazak nastao.

Član 2.

Pronalazak se štiti patentom ili malim patentom.

Patent je pravo kojim se štiti pronalazak koji predstavlja novo tehničko rešenje određenog problema, koje ima inventivni nivo i koje je primenljivo.

Mali patent je pravo kojim se štiti pronalazak iz stava 2. ovog člana koji ima niži inventivni nivo.

II. PREDMET I USLOVI ZAŠTITE

1. Predmet pronalaska

Član 3.

Predmet pronalaska koji se štiti patentom može biti proizvod (uređaj, supstanca, kompozicija, mikroorganizam, biljna ili životinjska ćelijska kultura), postupak, kao i primena proizvoda ili postupka.

Predmet pronalaska koji se štiti malim patentom može biti samo proizvod, izuzev supstance, kompozicije, mikroorganizma i biljne i životinjske ćelijske kulture.

Ne smatraju se pronalascima:

- 1) naučna otkrića, naučne teorije i matematičke metode;
- 2) estetske kreacije;
- 3) planovi, pravila i postupci za obavljanje intelektualnih delatnosti, za igranje igara ili za obavljanje poslova, kao i programi računara;
- 4) prikazivanje informacija definisano samim sadržajem tih informacija.

Član 4.

Patentom, odnosno malim patentom ne može se zaštititi:

- 1) pronalazak čije bi objavljivanje ili upotreba bila protivna moralu ili

zakonu;

2) pronalazak hirurškog ili dijagnostičkog postupka ili postupka lečenja koji se primenjuje neposredno na ljudskom ili životinjskom telu;

3) biljna vrsta i životinjska pasmina, ili bitno biološki postupak za dobijanje biljke ili životinje, osim mikrobiološkog postupka i proizvoda dobijenog tim postupkom.

U slučaju pronalaska koji se štiti patentom, odredba tačke 2. stava 1. ovog člana ne odnosi se na proizvod, odnosno na supstancu ili kompoziciju koja se primenjuje u tom postupku.

2. Uslovi za zaštitu pronalaska

Član 5.

Pronalazak mora biti nov, imati inventivni nivo i biti primenljiv na dan podnošenja prijave za zaštitu pronalaska, odnosno na dan priznatog prava prvenstva prijave.

2.1. Novost pronalaska

Član 6.

Pronalazak je nov ako nije obuhvaćen stanjem tehnike.

Smatra se da je pronalazak obuhvaćen stanjem tehnike ako je učinjen dostupnim javnosti na takav način da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti tehnike može primeniti.

Stanje tehnike, u smislu stava 1. ovog člana, čine sva tehnička rešenja dostupna javnosti pre datuma podnošenja prijave za priznanje patenta, odnosno malog patenta pismenim ili usmenim opisom, upotrebom ili na bilo koji drugi način.

Stanje tehnike čine i tehnička rešenja sadržana u jugoslovenskim prijavama za priznanje patenata, odnosno malih patenata, onakve kakve su podnete, koje imaju raniji datum podnošenja od datuma iz stava 3. ovog člana, a koje su objavljene tog datuma ili kasnije na način predviđen ovim zakonom.

Član 7.

Odredbe člana 6. ovog člana ne isključuju mogućnost zaštite patentom supstance ili kompozicije obuhvaćene stanjem tehnike koje se primenjuju u hirurškom ili dijagnostičkom postupku ili u postupku lečenja, pod uslovom da njihova primena u navedenim postupcima nije sadržana u stanju tehnike.

Član 8.

Pronalazak se smatra novim i ako je obuhvaćen stanjem tehnike u periodu do šest meseci pre podnošenja prijave za njegovu zaštitu, pod uslovom:

- 1) da je to posledica neovlašćenog objavljivanja;
- 2) da je podnosilac prijave ili njegov pravni prethodnik prikazao pronalazak na izložbi koja je zvanično priznata u smislu Konvencije o međunarodnim izložbama zaključene 1928. godine.

U slučaju iz stava 1. tečke 2) ovog člana podnosilac prijave, prilikom podnošenja prijave za zaštitu pronalaska, dužan je da navede da je pronalazak bio izložen na način iz te tačke i da u roku od četiri meseca od dana podnošenja prijave podnese o tome odgovarajuću potvrdu.

2. 2. Inventivni nivo pronalaska

Član 9.

Pronalazak ima inventivni nivo ako rešenje određenog problema za stručnjaka ne proizilazi, na očigledan način, iz stanja tehnike.

U slučaju zaštite pronalaska malim patentom, pronalazak ima inventivni nivo ako je rezultat rada koji prevazilazi rutinsko korišćenje stanja tehnike od strane stručnjaka, ali nema inventivni nivo koji se traži za patent.

Prilikom ocenjivanja da li pronalazak ima inventivni nivo ne uzima se u obzir sadržina jugoslovenskih prijava iz člana 6. stav 4. ovog zakona.

2.3. Primenljivost pronalaska

Član 10.

Pronalazak je primenljiv ako se predmet pronalaska može proizvesti ili upotrebiti u industrijskoj ili drugoj delatnosti.

3. Subjekti zaštite

Član 11.

Pravo na zaštitu pronalaska ima pronalazač, odnosno njegov pravni sledbenik ili, u slučajevima predviđenim ovim zakonom, poslodavac, odnosno njegov pravni sledbenik.

Ako je više pronalazača došlo do pronalaska zajedničkim radom, njima pripada zajedničko pravo na zaštitu. Lice koje je pronalazaču pružalo tehničku pomoć ne smatra se pronalazačem.

Strana fizička i pravna lica u pogledu zaštite pronalazaka u Saveznoj

Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: Jugoslavija) uživaju ista prava kao i domaća fizička i pravna lica ako to proizilazi iz međunarodnih ugovora ili iz načela uzajamnosti.

Postojanje uzajamnosti dokazuje lice koje se na uzajamnost poziva.

Lica zaposlena u saveznoj organizaciji nadležnoj za poslove intelektualne svojine (u daljem tekstu: nadležni savezni organ) nemaju pravo na zaštitu svojih pronalazaka dok su u radnom odnosu u nadležnom saveznom organu, kao ni godinu dana po prestanku tog radnog odnosa.

Lica zaposlena iz stava 5. ovog člana ne mogu ni po prestanku radnog odnosa da objavljuju i koriste informacije koje po svojoj prirodi predstavljaju službenu tajnu.

4. Prava pronalazača

Član 12.

Pronalazač ima pravo da njegovo ime bude navedeno u prijavi, spisima, registrima, ispravama i publikacijama o njegovom pronalasku na način određen ovim zakonom (moralna prava).

Pronalazač ima pravo da uživa ekonomske koristi od svog prijavljenog pronalaska, odnosno od pronalaska zaštićenog patentom ili malim patentom (imovinska prava).

Prava pronalazača koji je stvorio pronalazak u radnom odnosu i prava organizacije u kojoj je pronalazak nastao utvrđuju se ovim zakonom, opštim aktima i ugovorom između poslodavca i radnika, odnosno njihovih predstavnika.

III. POSTUPAK ZAŠTITE

1. Zajedničke odredbe

Član 13.

Pravna zaštita pronalazaka ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi nadležni savezni organ.

Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i protiv njega se može voditi upravni spor.

Član 14.

Nadležni savezni organ vodi sledeće javne knjige:

- 1) Registar prijava za priznanje patenata i Registar prijava za priznanje malih

patenata, u koje se upisuju podaci o tim prijavama;

2) Registar patenata i Registar malih patenata u koje se upisuju podaci o priznatim patentima, odnosno malim patentima i sve promene u vezi s njima koje su predviđene ovim zakonom;

3) Registar zastupnika.

Član 15.

Podaci predviđeni ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona objavljuju se u službenom glasilu koje izdaje nadležni savezni organ.

Član 16.

Nadležni savezni organ je dužan da preduzećima, drugim pravnim i fizičkim licima učini dostupnim svoju dokumentaciju i informacije o stanju tehnike i o pravima kojima se štite pronalasci.

2. Pokretanje postupka za zaštitu pronalaska

Član 17.

Postupak za zaštitu pronalaska pokreće se podnošenjem prijave nadležnom saveznom organu.

Nadležni savezni organ ne proverava da li podnosilac prijave ima pravo na zaštitu.

Ako podnosilac prijave nije pronalazač, ili nije jedini pronalazač, dužan je da u prijavi navede imena svih pronalazača i da podnese izjavu o osnovu sticanja prava na podnošenje prijave.

U postupku pred nadležnim saveznom organu plaćaju se takse saglasno saveznom zakonu kojim se uređuju savezne administrativne takse i naknade troškova postupka i troškova za pružanje informacionih usluga nadležnom saveznom organu.

Član 18.

Domaće fizičko i pravno lice ne može da traži zaštitu pronalaska u inostranstvu pre nego što podnese prijavu nadležnom saveznom organu.

Lice iz stava 1. ovog člana može da traži zaštitu pronalaska u inostranstvu po isteku roka od tri meseca od dana podnošenja nadležnom saveznom organu prijave za zaštitu tog pronalaska.

3. Sadržina prijave za zaštitu pronalaska

Član 19.

Prijava za zaštitu pronalaska (u daljem tekstu: prijava) sadrži:

- 1) zahtev za priznanje prava;
- 2) opis pronalaska;
- 3) jedan ili više zahteva za zaštitu pronalaska patentom, odnosno malim patentom (u daljem tekstu: patentni zahtevi);
- 4) nacrt na koji se pozivaju opis i zahtevi, u odgovarajućem slučaju;
- 5) apstrakt.

Prilikom podnošenja prijave, podnosilac je dužan da plati taksu za prijavu.

U zavisnosti od toga da li se zahtevom iz stava 1. tačka 1) ovog člana traži priznanje patenta ili malog patenta, prijava za zaštitu pronalaska može biti prijava za priznanje patenta i prijava za priznanje malog patenta.

3.1. Zahtev za priznanje prava

Član 20.

Zahtev za priznanje prava sadrži:

- 1) naznačenje da li se traži priznanje patenta ili malog patenta;
- 2) ime, odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;
- 3) ime i adresu pronalazača, odnosno napomenu o izjavi da pronalazač ne želi da bude naveden u prijavi;
- 4) naziv pronalaska.

Ako pronalazač ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtevu za priznanje prava, kao ni u drugim ispravama predviđenim ovim zakonom, podnosilac prijave je dužan da uz zahtev za priznanje prava, a najkasnije u roku od tri meseca od datuma podnošenja prijave, odnosno datuma zatraženog prvenstva dostavi nadležnom saveznom organu pisanu izjavu pronalazača o tome.

Pronalazač može tokom postupka zžžastite, kao i tokom celog roka trajanja patenta, odnosno malog patenta povući svoju izjavu da ne želi da mu ime bude navedeno u prijavi, kao ni u drugim ispravama predviđenim ovim zakonom.

Naziv pronalaska mora da odražava njegovu suštinu.

3.2. Opis pronalaska

Član 21.

Pronalazak mora biti opisan potpuno i jasno, tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti tehnike može primeniti.

Ako se pronalazak odnosi na živi biološki materijal i ako ga nije moguće

primeniti na osnovu opisa pronalaska, smatraće se da opis pronalaska ispunjava uslov iz stava 1. ovoga člana ako je uzorak prirodno obnovljivog živog biološkog materijala deponovan u nadležnoj ustanovi najkasnije na dan podnošenja prijave.

Pod nadležnom ustanovom iz stava 2. ovoga člana podrazumeva se ustanova koja je određena na osnovu Budimpeštanskog sporazuma o priznanju depozita mikroorganizama radi postupka patentiranja, zaključenog 1977. godine, koji je potvrdila Jugoslavija.

3.3. Patentni zahtevi

Član 22.

Patentnim zahtevima određuje se predmet čija se zaštita traži. Oni moraju biti jasni, sažeti i podržani opisom pronalaska.

Član 23.

Patentni zahtevi mogu biti nezavisni i zavisni.

Nezavisan zahtev sadrži nove bitne karakteristike pronalaska.

Zavisan zahtev sadrži specifične karakteristike pronalaska definisanog u nezavisnom zahtevu ili drugom zavisnom zahtevu.

Kad se prijavom traži zaštita pronalaska patentom, nezavisan zahtev može biti praćen jednim ili sa više zavisnih zahteva. Ako je ispunjen uslov jedinstva pronalaska, prijava sadrži onoliko nezavisnih zahteva koliko je pronalazaka međusobno povezano jedinstvenom pronalazačkom zamisli.

Kad se prijavom traži zaštita pronalaska malim patentom, prijava sadrži samo jedan nezavisan zahtev koji može biti praćen s najviše dva zavisna zahteva.

3.4. Apstrakt

Član 24.

Apstrakt je kratak sadržaj suštine pronalaska. On služi isključivo za potrebe tehničkog informisanja i nema uticaja na obim tražene zaštite.

4. Datum podnošenja prijave

Član 25.

Datum podnošenja prijave je datum kada je podnosilac prijave podneo nadležnom saveznom organu dokumenta koja sadrže:

- 1) naznačenje da se traži priznanje patenta, odnosno malog patenta;

- 2) ime, odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;
- 3) opis pronalaska i jedan ili više patentnih zahteva, iako taj opis i zahtevi ne ispunjavaju uslove iz člana 21. stav 1. i čl. 22. i 23. ovog zakona.

Datum podnošenja prijave iz stava 1. ovog člana sadrži i čas podnošenja prijave.

5. Jedinstvo pronalaska

Član 26.

Jednom prijavom se, po pravilu, može tražiti zaštita samo za jedan pronalazak.

Jednom prijavom za priznanje patenta može se tražiti zaštita za više pronalazaka samo ako su međusobno povezani tako da ostvaruju jedinstvenu pronalazačku zamisao.

6. Posebne vrste prijava

6.1. Izdvojena prijava

Član 27.

Ako se jedna prijava kojoj je priznat datum podnošenja odnosi na više pronalazaka koji nisu međusobno povezani jedinstvenom pronalazačkom zamisli (prvobitna prijava), podnosilac prijave može sam ili na zahtev nadležnog saveznog organu da iz te prijave izdvoji jedan ili više pronalazaka i da za svaki od njih podnese posebnu prijavu (izdvojena prijava).

Izdvojena prijava se može podneti do okončanja postupka ispitivanja prvobitne prijave.

Izdvojena prijava može imati za predmet samo ono što je sadržano u prvobitnoj prijavi.

Izdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i, ako ima osnova, uživa pravo prvenstva te prijave.

6.2. Dopunska prijava za priznanje patenta

Član 28.

Ako podnosilac prijave za priznanje patenta, odnosno nosilac patenta dopuni ili usavrši pronalazak koji je predmet osnovne prijave ili osnovnog patenta, za izvršenu dopunu, odnosno usavršavanje može podneti dopunsku prijavu.

Dopunska prijava se može podneti samo na osnovnu prijavu ili na osnovni

patent.

Odricanjem od osnovne prijave za priznanje patenta obustavlja se postupak po dopunskoj prijavi. Ako se postupak po osnovnoj prijavi obustavi iz bilo kog drugog razloga, podnosilac prijave ima pravo da u roku od tri meseca od datuma pravosnažnosti odluke o obustavi postupka, podnese nadležnom saveznom organu zahtev da dopunska prijava postane osnovna.

Na osnovu dopunske prijave može se steći dopunski patent, s tim što on ne može biti priznat pre priznanja osnovnog patenta.

Ako osnovni patent prestane da važi ili rešenje o njegovom priznanju bude poništeno, nosilac patenta ima pravo da u roku od tri meseca od datuma prestanka patenta, odnosno pravosnažnosti odgovarajućeg rešenja podnese nadležnom saveznom organu zahtev da dopunski patent postane osnovni.

Ako postoji više dopunskih prijava, odnosno patenata, samo jedan od njih postaje osnovni, a ostali se, kao dopunski, na zahtev podnosioca prijave, odnosno nosioca patenta, koji se podnosi u roku iz stava 5. ovog člana, vezuju za osnovnu prijavu, odnosno patent.

7. Izmene prijave u toku postupka

Član 29.

Prijava ne može biti naknadno izmenjena proširenjem predmeta čija se zaštita traži.

Izmene i dopune podataka sadržanih u prijavi koje ne proširuju predmet prijave mogu se vršiti do okončanja postupka.

8. Pravo prvenstva

8. 1. Pojam

Član 30.

Ako su dva ili više lica, nezavisno jedno od drugog, stvorila isti pronalazak, prvenstvo u pogledu prava na zaštitu ima lice koje je prvo podnelo nadležnom saveznom organu prijavu za zaštitu tog pronalaska.

Prvenstvo važi od datuma podnošenja prijave nadležnom saveznom organu, ako u čl. 31. i 36. ovog zakona nije drukčije određeno.

8. 2. Međunarodno pravo prvenstva

Član 31.

Pravnom ili fizičkom licu koje je u nekoj zemlji članici Pariske unije podnelo urednu prijavu za bilo koji oblik zaštite pronalaska, odnosno njegovom pravnom sledbeniku priznaće se u Jugoslaviji pravo prvenstva od dana podnošenja te prijave, pod uslovom da on to zatraži od nadležnog saveznog organu prilikom podnošenja prijave za zaštitu istog pronalaska i da od dana podnošenja prve uredne prijave u nekoj zemlji članici Pariske unije do podnošenja prijave nadležnom saveznom organu nije proteklo više od 12. meseci.

Urednom prijavom iz stava 1. ovog člana smatra se svaka prijava koja ispunjava uslove urednosti prema nacionalnom zakonodavstvu bilo koje zemlje Pariske unije ili međunarodnih sporazuma zaključenih između zemalja članica te unije bez obzira na kasniju pravnu sudbinu te prijave.

Član 32.

Ko namerava da koristi pravo prvenstva iz člana 31. ovog zakona dužan je:

1) da najdocnije u roku od dva meseca od dana podnošenja jugoslovenske prijave nadležnom saveznom organu dostavi podatke koji se odnose na datum podnošenja prijave koja je osnov za priznanje prava prvenstva, broj prijave i zemlju u kojoj je podnesena, odnosno međunarodnu organizaciju kojoj je podnesena;

2) da u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva za priznanje prava prvenstva podnese nadležnom saveznom organu prepis te prijave, overen od nadležnog organa zemlje članice Unije, odnosno međunarodne organizacije kojoj je ta prijava podnesena.

Član 33.

Podnosilac prijave može zahtevati priznanje višestrukog prava prvenstva na osnovu više ranije podnesenih prijava u jednoj ili više zemalja članica Pariske unije, pod uslovima iz člana 32. ovog zakona.

U slučaju priznanja višestrukog prava prvenstva, rokovi koji prema ovom zakonu teku od datuma prvenstva računaju se od najranijeg datuma višestrukog prvenstva.

Član 34.

Zahtev za priznanje jednog ili višestrukog prava prvenstva može se odnositi samo na one karakteristike pronalaska koje su jasno opisane u bilo kom delu prijave, odnosno prijava čije se pravo prvenstva zahteva.

Ako se izvesne karakteristike pronalaska za koje se zahteva prvenstvo ne nalaze u patentnim zahtevima iznetim u ranijoj prijavi, dovoljno je, da bi bilo priznato prvenstvo, da se iz svih sastavnih delova prijave ove karakteristike mogu na jasan način utvrditi.

Član 35.

Priznanje prava prvenstva u smislu člana 31. ovog zakona ima za posledicu da se datum podnošenja prijave, koja je osnov za priznanje tog prava, računa kao datum podnošenja jugoslovenske prijave na koju se to pravo odnosi, i to naročito prilikom primene čl. 6. i 30. ovog zakona.

8. 3. Unutrašnje pravo prvenstva

Član 36.

Podnosiocu prijave, odnosno njegovom pravnom sledbeniku koji je podneo prijavu nadležnom saveznom organu priznaće se za tu prijavu pravo prvenstva od datuma podnošenja njegove ranije prijave za zaštitu istog pronalaska, pod uslovom:

- 1) da on to zatraži od nadležnog saveznog organa prilikom podnošenja kasnije prijave nadležnom saveznom organu;
- 2) da od datuma podnošenja ranije prijave do datuma podnošenja kasnije prijave nije prošlo više od 12 meseci;
- 3) da postupak po ranijoj prijavi još traje;
- 4) da za raniju prijavu nije traženo priznanje unutrašnjeg ili međunarodnog prava prvenstva.

Ko zahteva unutrašnje pravo prvenstva, dužan je da u kasnijoj prijavi koju podnosi nadležnom saveznom organu navede broj i datum podnošenja ranije prijave na koju se poziva.

Ako unutrašnje pravo prvenstva nije zatraženo prilikom podnošenja kasnije prijave, zahtev za priznanje unutrašnjeg prava prvenstva mora se podneti u roku od dva meseca od datuma podnošenja te prijave.

Podnosilac prijave iz stava 1. ovog člana može zahtevati da mu se za kasniju prijavu prizna višestruko pravo prvenstva od datuma podnošenja njegovih ranijih prijava. U tom slučaju se shodno primenjuju odredbe člana 33. ovog zakona.

U pogledu zahteva za priznanje unutrašnjeg prava prvenstva primenjuju se odredbe člana 34. ovog zakona.

Danom podnošenja zahteva za priznanje unutrašnjeg prava prvenstva ranija prijava se smatra povučenom.

9. Ispitivanje prijave

9.1. Utvrđivanje datuma podnošenja prijave

Član 37.

Po prijemu prijave ispituje se da li su ispunjeni uslovi iz člana 25. ovog zakona za utvrđivanje datuma podnošenja te prijave.

Ako utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 25. ovog zakona, nadležni savezni organ će naložiti podnosiocu prijave da u roku od 30 dana po prijemu obaveštenja otkloni uočene nedostatke, uz upozorenje o pravnim posledicama propuštanja da se u tom roku tako postupi.

Ako podnosilac prijave ne postupi po nalogu iz stava 2. ovog člana u propisanom roku, nadležni savezni organ će zaključkom odbaciti prijavu.

Ako podnosilac prijave postupi po nalogu u roku iz stava 2. ovog člana, nadležni savezni organ će zaključkom utvrditi da je datum podnošenja prijave onaj dan kad je podnosilac prijave otklonio uočene nedostatke.

9.2. Formalno ispitivanje prijave

Član 38.

Posle utvrđivanja datuma podnošenja prijave, nadležni savezni organ ispituje:

- 1) da li je plaćena taksa za podnošenje prijave;
- 2) da li je u prijavi naznačen pronalazač, odnosno da li postoji njegova izjava da ne želi da bude naveden u prijavi;
- 3) da li je, ako je podnosilac prijave strano lice, prijava podnesena preko zastupnika u smislu člana 54. ovog zakona;
- 4) da li prijava sadrži sve delove predviđene članom 19. ovog zakona i da li oni u pogledu urednosti ispunjavaju propisane uslove;
- 5) da li je predmet prijave na prvi pogled u skladu sa odredbom člana 3. stav 3. i odredbom člana 4. ovog zakona;
- 6) da li je podnesena posebna prijava za svaki pronalazak, ako prijava na prvi pogled ne ispunjava uslove jedinstva pronalaska u smislu člana 26. ovog zakona.

Ako ispitivanjem iz stava 1. ovog člana utvrdi da prijava nije u skladu s odredbama stava 1. ovog člana, nadležni savezni organ će pismeno (rezultatom ispitivanja), uz navođenje razloga pozvati podnosioca prijave da u primerenom roku otkloni nedostatke. Taj rok ne može biti kraći od 30 dana niti duži od tri meseca.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave nadležni savezni organ će produžiti rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra opravdanim.

Ako podnosilac prijave ne otkloni nedostatke iz stava 2. ovog člana, nadležni savezni organ će zaključkom odbaciti prijavu ili će, u slučaju da predmet prijave nije pronalazak u smislu člana 3. stav 3. ovog zakona, odnosno ako spada u pronalaska koji se u smislu člana 4. ne mogu zaštititi, rešenjem odbiti zahtev za priznanje prava.

9.3. Objava prijave za priznanje patenta

Član 39.

Ako prijava za priznanje patenta ispunjava sve uslove iz člana 38. stav 1. ovog zakona, nadležni savezni organ donosi zaključak o njenom objavljivanju u službenom glasilu i poziva podnosioca prijave da u roku od dva meseca od dana prijema tog zaključka plati troškove objave. Ako podnosilac prijave ne plati troškove objave u propisanom roku, nadležni savezni organ zaključkom odbacuje zahtev za priznanje patenta i prijavu ne objavljuje.

Prijava za priznanje patenta se objavljuje po isteku 18 meseci od datuma podnošenja prijave, odnosno od datuma zatraženog prava prvenstva. Na zahtev podnosioca prijave, i uz plaćanje propisane takse, prijava se može objaviti i ranije, ali ne pre isteka roka od tri meseca od datuma njenog podnošenja.

Objava se sastoji od:

- 1) objave propisanih bibliografskih podataka o prijavi, apstrakta i, u odgovarajućem slučaju, karakteristične slike nacрта u službenom glasilu;
- 2) stavljanja prijave za priznanje patenta na uvid zainteresovanim licima u prostorijama nadležnog saveznog organa.

9.4. Suštinsko ispitivanje prijave za priznanje patenta

Član 40.

Suštinsko ispitivanje prijave za priznanje patenta otpočinje na zahtev podnosioca prijave, pod uslovom da je plaćena propisana taksa.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se posle objave prijave u službenom glasilu, a najdocnije u roku od šest meseci od dana objave.

Zahtev iz stava 1. ovog člana ne može se povući.

Ako podnosilac prijave u propisanom roku ne podnese zahtev iz stava 1. ovog člana, prijava za priznanje patenta se smatra povučenom, što se utvrđuje zaključkom.

Član 41.

U postupku suštinskog ispitivanja prijave za priznanje patenta nadležni savezni organ ispituje da li je predmet prijave:

- 1) pronalazak u smislu člana 3. ovog zakona;
- 2) pronalazak koji se u smislu člana 4. ovog zakona može zaštititi patentom;
- 3) pronalazak u skladu sa članom 26. ovog zakona o jedinstvu pronalaska;
- 4) opisan jasno i potpuno, tako da ga stručnjak u odgovarajućoj oblasti

tehnike može izvesti;

5) nov, da li ima inventivni nivo i da li je primenljiv.

Suštinsko ispitivanje prijave za priznanje patenta sprovodi se u granicama postavljenih patentnih zahteva.

U postupku suštinskog ispitivanja uslova za priznanje patenta ne ispituje se korisnost pronalaska.

Član 42.

Ako nadležni savezni organ utvrdi da predmet prijave ne ispunjava uslove iz člana 41. ovog zakona, rezultatom ispitivanja izvestiće podnosioca prijave o tome i naložiće mu da se u primerenom roku izjasni o razlozima zbog kojih patent ne može biti priznat, odnosno da otkloni uočene nedostatke. Taj rok ne može biti kraći od 30 dana niti duži od tri meseca.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave nadležni savezni organ će produžiti rok iz stava 1. ovog člana za vreme koje smatra opravdanim.

Član 43.

Nadležni savezni organ može, ako oceni za potrebno, naložiti podnosiocu prijave, koji je podneo za isti pronalazak prijavu u stranoj zemlji, da dostavi overen prevod rezultata ispitivanja dobijenih u toj zemlji.

9.5. Rešenje o priznanju patenta, odnosno odbijanju zahteva za priznanje patenta

Član 44.

Ako nadležni savezni organ na osnovu sprovedenog postupka suštinskog ispitivanja prijave za priznanje patenta utvrdi da su ispunjeni svi uslovi za priznanje patenta predviđeni ovim zakonom dostaviće podnosiocu prijave predlog konačnog teksta patentnih zahteva koji namerava da usvoji sa kojim podnosilac prijave treba dase saglasi u određenom roku.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne dostavi pismenu izjavu da je saglasan sa tekstem i brojem patentnih zahteva, nadležni savezni organ donosi rešenje o priznanju patenta prema konačnom tekstu patentnih zahteva koji je dostavljen na saglasnost.

Ako podnosilac prijave izjavi da nije saglasan sa tekstem patentnih zahteva koje nadležni savezni organ namerava da usvoji, dužan je da navede razloge zbog kojih ih ne prihvata i da dostavi tekst izmenjenih patentnih zahteva. Ako nadležni savezni organ prihvati navedene razloge, odnosno tekst izmenjenih patentnih zahteva, donosi rešenje o priznanju patenta. Posle donošenja rešenja o priznanju patenta, nadležni savezni organ će nosioca patenta u roku od 30 dana od dana objave patenta u službenom glasilu plati troškove objave patenta i

troškove štampanja patentnog spisa.

Ako nosilac patenta u roku iz stava 3. ovog člana ne plati troškove objave patenta i troškove štampanja patentnog spisa, patent prestaje da važi narednog dana od dana objave patenta u službenom glasilu.

Ako na osnovu sprovedenog postupka suštinskog ispitivanja u skladu sa članom 42. ovog zakona utvrdi da nisu ispunjeni svi propisani uslovi za priznanje patenta, odnosno da uočeni nedostaci nisu otklonjeni, nadležni savezni organ donosi rešenje o odbijanju zahteva za priznanje patenta.

9.6. Postupak za priznanje malog patenta

Član 45.

Ako nadležni savezni organ na osnovu formalnog ispitivanja prijave za priznanje malog patenta u skladu sa članom 38. ovog zakona utvrdi da prijava ispunjava sve uslove iz navedenog člana, doneće rešenje o priznanju malog patenta.

Ako nosilac malog patenta u roku iz člana 44. stav 3. ovog zakona ne plati troškove objave malog patenta i troškove štampanja spisa malog patenta, mali patent prestaje da važi narednog dana od dana objave u službenom glasilu.

Član 46.

Na zahtev podnosioca prijave, odnosno nosioca malog patenta ili drugog zainteresovanog lica, nadležni savezni organ izrađuje izveštaj o stanju tehnike u smislu člana 6. ovog zakona za pronalazak koji je predmet prijave za priznanje patenta, odnosno malog patenta.

Zahtev se podnosi u pismenom obliku i po njemu će se postupiti samo ako su plaćene propisane takse.

9.7. Pretvaranje prijave

Član 47.

Do okončanja postupka po prijavi, podnosilac prijave može podneti zahtev za pretvaranje prijave za priznanje patenta u prijavu za priznanje malog patenta i obrnuto, pod uslovom da plati propisanu taksu.

Pretvorena prijava zadržava datum podnošenja prijave za priznanje patenta, odnosno malog patenta.

Član 48.

Do okončanja postupka po prijavi, podnosilac prijave može podneti zahtev za

pretvaranje prijave u prijavu za priznanje modela, pod uslovom da plati propisanu taksu.

Prijava za priznanje modela zadržava datum podnošenja prijave za zaštitu pronalaska.

10. Registracija priznatog prava

Član 49.

Patent, odnosno mali patent, utvrđen rešenjem o priznanju, upisuje se u odgovarajući registar.

11. Isprava o priznatom pravu

Član 50.

Po izvršenom upisu prava u odgovarajući registar, nosiocu patenta, odnosno malog patenta izdaje se isprava o priznatom pravu.

12. Objava priznatog prava

Član 51.

Priznato pravo upisano u odgovarajući registar objavljuje se u službenom glasilu.

Objava sadrži prvi nezavisan patentni zahtev, karakterističnu sliku nacrtu, u odgovarajućem slučaju, i propisane bibliografske podatke.

13. Štampanje i stavljanje spisa na uvid javnosti

Član 52.

Posle objave priznatog prava u službenom glasilu štampa se patentni spis.

14. Održavanje prava iz prijave i priznatog prava

Član 53.

Za održavanje prava iz prijave i priznatog prava plaćaju se propisane takse.

Takse iz stava 1. ovog člana plaćaju se za treću i svaku narednu godinu, računajući od datuma podnošenja prijave. Ako se propisana taksa ne plati u propisanom roku prijava se smatra povučenom, odnosno prestaje priznato pravo.

15. Zastupanje

Član 54.

Strano fizičko ili pravno lice mora u postupku pred nadležnim saveznom organu i drugim nadležnim organima imati zastupnika koji se u vidu zanimanja bavi zastupanjem i koji je jugoslovenski državljanin ili jugoslovensko pravno lice.

Član 55.

U Registar zastupnika iz člana 14. ovog zakona mogu se upisati samo lica koja su državljani Jugoslavije i koja imaju prebivalište, odnosno poslovno sedište na teritoriji Jugoslavije.

Fizičko lice iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati jedan od sledećih uslova:

- 1) da ima završen pravni fakultet i položen poseban stručni ispit u nadležnom saveznom organu;
- 2) da ima završen jedan od fakulteta tehničke struke i položen poseban stručni ispit u nadležnom saveznom organu;
- 3) da ima završen jedan od fakulteta tehničke struke ili pravni fakultet i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima industrijske svojine.

Pored uslova iz stava 2. ovog člana, fizičko lice mora da poznaje jedan svetski jezik.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana mora zapošljavati najmanje jedno lice sa završenim pravnim fakultetom i jedno lice sa završenim jednim od fakulteta tehničke struke koja ispunjavaju uslove iz stava 2. ovog člana.

IV. SADRŽINA, STICANJE I OBIM PRAVA

1. Sadržina prava

Član 56.

Nosilac patenta, odnosno malog patenta, ima isključivo pravo:

- 1) da koristi u proizvodnji zaštićeni pronalazak;
- 2) da stavlja u promet predmete izrađene prema zaštićenom pronalasku;
- 3) da rapolaže patentom, odnosno malim patentom.

U ostvarivanju svog isključivog prava na ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska, nosilac patenta, odnosno malog patenta ima pravo da spreči svako treće lice koje nema njegovu saglasnost:

- 1) da proizvodi, nudi, stavlja u promet ili upotrebljava proizvod koji je izrađen prema zaštićenom pronalasku ili da uvozi ili skladišti taj proizvod u

navedene svrhe;

- 2) da primenjuje postupak koji je zaštićen patentom;
- 3) da nudi postupak koji je zaštićen patentom;
- 4) da proizvodi, nudi, stavlja u promet, upotrebljava, uvozi ili skladišti za te svrhe proizvod direktno dobijen postupkom koji je zaštićen patentom.

Prava nosioca patenta, odnosno malog patenta navedena u stavu 2. ovog člana ne odnose se:

- 1) na primenu pronalaska ili upotrebu proizvoda izrađenog prema pronalasku u lične, nekomercijalne svrhe;
- 2) na radnje koje se vrše u svrhu istraživanja koje se odnosi na predmet zaštićenog pronalaska;
- 3) na neposrednu, pojedinačnu pripremu leka u apotekama na osnovu pojedinačnog lekarskog recepta i na stavljanje u promet tako pripremljenog leka.

2. Sticanje prava

Član 57.

Patent, odnosno mali patent stiče se upisom u odgovarajući registar, a važi od datuma podnošenja prijave.

3. Prava iz prijave

Član 58.

Od datuma podnošenja prijave, podnosilac prijave stiče prava iz prijave, koja imaju istu sadržinu kao i patent, odnosno mali patent.

Ako patent, odnosno mali patent ne bude priznat na osnovu prijave, smatra se da prava iz prijave nisu ni nastala.

Nepriznavanje patenta, odnosno malog patenta nema retroaktivno dejstvo na ugovor o prenosu prava iz prijave, odnosno ugovor o licenci prava iz prijave ako je i u meri u kojoj je taj ugovor izvršen, osim ako je prenosilac bio nesavestan ili ako patent, odnosno mali patent nije priznat zato što:

- 1) predmet prijave nije pronalazak u smislu člana 3. ovog zakona;
- 2) pronalazak koji je predmet prijave pripada kategoriji pronalazaka koji se, shodno članu 4. ovog zakona, ne mogu zaštititi patentom.

4. Obim prava

Član 59.

Obim prava koja se stiču patentom, odnosno malim patentom određen je sadržajem patentnih zahteva, s tim što se opis i nacrt pronalaska koriste za tumačenje tih zahteva.

Ako je predmet patenta postupak, prava iz tog patenta odnose se i na proizvode neposredno dobijene tim postupkom.

Član 60.

U periodu do priznanja patenta, obim prava iz prijave određuje tekst patentnih zahteva iz prijave u trenutku objave prijave u skladu sa ovim zakonom.

Ako je patent priznat i registrovan sa patentnim zahtevima koji su tokom postupka menjani, izmenjeni patentni zahtevi određuju obim prava iz prijave, ako se time ne proširuju prava iz stava 1. ovog člana.

V. OGRANIČENJA PRAVA

1. Pravo ranije upotrebe

Član 61.

Patent, odnosno mali patent ne deluje prema savesnom licu koje je pre datuma priznatog prava prvenstva prijave na teritoriji Jugoslavije već otpočelo korišćenje u proizvodnji zaštićenog pronalaska, odnosno izvršilo sve neophodne pripreme za otpočinjanje takvog korišćenja.

Lice iz stava 1. ovog člana ima pravo da pronalazak koristi isključivo u proizvodne svrhe, u svom sopstvenom pogonu ili u tuđem pogonu za sopstvene potrebe.

Lice iz stava 1. ovog člana ne može preneti svoje pravo na korišćenje pronalaska na drugog, osim ako zajedno s pravom prenosi i preduzeće, odnosno deo preduzeća u kome je pripremljeno, odnosno otpočelo korišćenje tog pronalaska.

2. Ograničenje prava radi nesmetanog obavljanja međunarodnog saobraćaja

Član 62.

Patent, odnosno mali patent ne deluje prema licu koje upotrebljava predmete koji su proizvedeni na osnovu zaštićenog pronalaska, a koji sačinjavaju deo konstrukcije ili opreme broda, vazduhoplova ili suvozemnog vozila, odnosno služe isključivo za potrebe funkcionisanja broda, vazduhoplova ili suvozemnog vozila koje pripada nekoj od zemalja članica Pariske unije, kad se ono

privremeno ili slučajno nađe na teritoriji Jugoslavije.

3. Prinudna licenca

Član 63.

Ako nosilac patenta, odnosno malog patenta odbije da drugim licima ustupi pravo na ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska, ili im postavlja neopravdane uslove za takvo ustupanje, savezni organ uprave nadležan za poslove iz oblasti u kojoj pronalazak treba da se primeni može dati prinudnu licencu, na zahtev zainteresovanog lica:

1) ako nosilac patenta, sam ili preko drugog lica ne koristi ili nedovoljno koristi zaštićeni pronalazak u Jugoslaviji;

2) ako bez korišćenja tog pronalaska, u celini ili delimično, nije moguće ekonomsko iskorišćavanje drugog pronalaska koji je kasnije zaštićen na ime drugog lica.

Zainteresovano lice, u slučaju iz tačke 1. stava 1. ovog člana, može biti samo lice koje dokaže da raspolaže tehnološkim mogućnostima i proizvodnim kapacitetima potrebnim za ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska.

U slučaju iz stava 1. tačka 2. ovog člana, zainteresovano lice može biti samo nosilac patenta, odnosno malog patenta za kasnije zaštićeni pronalazak, odnosno njegov pravni sledbenik.

Član 64.

Nosilac prinudne licence dužan je da nosiocu patenta, odnosno malog patenta plaća naknadu koju sporazumno odrede obe strane. Ako nema sporazuma o visini i načinu plaćanja naknade, nju određuje nadležni sud.

Korisnik prinudne licence ne može otpočeti iskorišćavanje pronalaska koji je predmet licence dok odluka suda o toj naknadi ne postane pravosnažna.

Član 65.

Prinudna licenca ne može biti isključiva.

Prinudna licenca se može prenositi samo zajedno s preduzećem, odnosno delom preduzeća u kome se koristi.

Zahtev za davanje prinudne licence ne može se podneti pre isteka roka od četiri godine od dana podnošenja prijave, odnosno tri godine od dana priznanja patenta, odnosno malog patenta, zavisno od toga koji od ova dva roka kasnije ističe.

Član 66.

Prinudna licenca neće se dati ako nosilac patenta, odnosno malog patenta dokaže da postoje razlozi koji opravdavaju njegovo nekorišćenje ili nedovoljno korišćenje zaštićenog pronalaska.

4. Prinudna licenca u javnom interesu

Član 67.

Ako se patent, odnosno mali patent koristi za postizanje neopravdano visokih cena na jugoslovenskom tržištu, ili ako je korišćenje zaštićenog pronalaska od interesa za zdravlje, odbranu, zaštitu i unapređenje životne sredine ili od posebnog interesa za određenu granu privrede, prinudna licenca iz člana 63. ovog zakona može se dati i pre isteka roka iz člana 65. ovog zakona.

O zahtevu zainteresovanog lica za davanje prinudne licence u javnom interesu odlučuje Savezna vlada.

Član 68.

Nosilac prinudne licence u javnom interesu ima obavezu da nosiocu patenta, odnosno malog patenta plaća naknadu iz člana 64. ovog zakona.

Na prinudnu licencu u javnom interesu shodno se primenjuju odredbe člana 65. st. 1. i 2. ovog zakona.

VI. TRAJANJE I PRESTANAK PRAVA

1. Rok trajanja prava

Član 69.

Patent traje 20 godina od datuma podnošenja prijave.

Mali patent traje deset godina od datuma podnošenja prijave.

Dopunski patent ne traje duže od osnovnog patenta.

Ako dopunski patent postane osnovni, on ne može trajati duže nego što bi trajao osnovni patent.

2. Prestanak prava

2.1. Neplaćanje takse

Član 70.

Ako nosilac patenta, odnosno malog patenta propusti da plati propisanu taksu

za održavanje prava, ono prestaje narednog dana od dana isteka roka za plaćanje.

Ako je u registru upisano određeno pravo na patent, odnosno mali patent u korist trećeg lica, nadležni savezni organ je obavezan da obavesti to lice da nije plaćena taksa za održavanje patenta, odnosno malog patenta i da može u roku od šest meseci od dana obaveštenja da plati taksu i time održi važenje navedenog patenta, odnosno malog patenta.

2.2. Odricanje od prava

Član 71.

Ako nosilac patenta, odnosno malog patenta podnese nadležnom saveznom organu pismenu izjavu kojom se odriče svog prava, to pravo prestaje narednog dana po podnošenju izjave.

Ako je u registru upisano određeno pravo na patent, odnosno mali patent u korist trećeg lica, nosilac patenta, odnosno malog patenta ne može se odreći svog prava bez prethodne pismene saglasnosti lica na čije ime je upisana licenca, zaloga ili drugo pravo.

2.3. Smrt, odnosno prestanak postojanja nosioca prava

Član 72.

Danom smrti fizičkog lica, odnosno prestanka pravnog lica koje je nosilac patenta, odnosno malog patenta to pravo prestaje da postoji, osim ako je prešlo na naslednike, odnosno pravne sledbenike.

VII. OGLAŠAVANJE NIŠTAVIM REŠENJA O PRIZNANJU PRAVA

Član 73.

Nadležni savezni organ može oglasiti ništavim rešenje o priznanju patenta, odnosno malog patenta za sve vreme trajanja ovih prava, po službenoj dužnosti ili na predlog zainteresovanog lica, ako utvrdi da u momentu donošenja tog rešenja:

- 1) predmet zaštite nije pronalazak u smislu člana 3. ovog zakona;
- 2) pronalazak pripada kategoriji pronalazaka koji su isključeni iz zaštite u smislu člana 4. ovog zakona;
- 3) pronalazak nije nov ili nema inventivni nivo;
- 4) pronalazak nije opisan potpuno i jasno tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti tehnike može primeniti;

5) ako utvrdi da je priznat širi obim prava od obima koji je mogao biti podržan opisom pronalaska na dan podnošenja prijave, odnosno na dan od kog je priznato pravo prvenstva prijave.

Uz predlog za oglašavanje ništavim rešenja iz stava 1. ovog člana podnose se potrebni dokazi.

Ako je razlog za oglašavanje ništavim rešenja o priznanju patenta, odnosno malog patenta onaj koji je pomenut u stavu 1. tačka 5) ovog člana, oglašiće se ništavim samo deo rešenja kojim se priznaje zaštita šira od dozvoljene.

Ako podnosilac predloga za oglašavanje ništavim rešenja o priznanju prava kojima se štiti pronalazak u toku postupka odustane od svog predloga, nadležni savezni organ može da nastavi postupak po službenoj dužnosti.

Nadležni savezni organ će u roku od tri meseca od pravosnažnosti odluke o poništaju objaviti podatke o poništenom pravu u službenom glasilu.

Član 74.

Oglašavanje ništavim rešenja o priznanju prava nema retroaktivno dejstvo na pravnosnažne sudske odluke u vezi sa utvrđivanjem povrede prava, kao i na zaključene ugovore o prenosu prava, odnosno ustupanju licence ako su i u meri u kojoj su ti ugovori izvršeni, pod uslovom da je tužilac, odnosno nosilac prava savestan.

U slučaju oglašavanja ništavim rešenja o priznanju malog patenta, stav 1. ovog člana se neće primeniti ako je rešenje oglašeno ništavim zato što:

- 1) predmet prijave nije pronalazak u smislu člana 3. ovog zakona, ili
- 2) pronalazak koji je predmet prijave pripada kategoriji pronalazaka koji su isključeni iz zaštite u smislu člana 4. ovog zakona.

VIII. UKIDANJE PRAVA

Član 75.

Tokom trajanja patenta nadležni savezni organ može, po službenoj dužnosti, ili na predlog zainteresovanog lica ukinuti rešenje kojim je to pravo priznato ako utvrdi da je živi biološki materijal koji je deponovan u nadležnu ustanovu u skladu sa odredbom stava 2. člana 21. ovog zakona prestao da postoji ili iz drugih razloga nije više dostupan javnosti ili je njegova dostupnost javnosti preko deponitne ustanove imala prekid duži od propisanog roka.

Rešenje o ukidanju prava proizvodi dejstvo od datuma koji nadležni savezni organ utvrdi kao datum od koga živi biološki materijal nije više dostupan javnosti ili, u slučaju kada je njegova dostupnost javnosti preko deponitne ustanove imala prekid duži od propisanog, kao datum kad je prekid nastupio.

IX. PROMET PRAVA

Član 76.

Pravo na podnošenje prijave, prava iz prijave, kao i patent, odnosno mali patent mogu biti u celini ili delimično predmet prenosa na osnovu ugovora o prenosu ili na osnovu nasleđivanja.

Pojedina ili sva ovlašćenja iz prava pomenutih u stavu 1. ovog člana mogu, sa ograničenjima ili bez njih, biti predmet ustupanja na osnovu ugovora o licenci.

Ugovor iz st. 1. i 2. ovog člana je punovažan samo ako je sastavljen u pisanoj formi.

Na zahtev jedne od ugovornih strana ugovor iz st. 1. i 2. ovog člana upisuje se u odgovarajući registar.

Ugovor iz st. 1. i 2. ovog člana koji nije upisan u odgovarajući registar ne proizvodi pravno dejstvo prema trećim licima.

X. GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

1. Tužba zbog povrede prava

1.1. Pravo na tužbu

Član 77.

Podnosilac prijave, nosilac patenta, odnosno malog patenta i sticalac isključive licence imaju pravo na tužbu protiv svakog lica koje povredi njihovo pravo.

1.2. Pojam povrede prava

Član 78.

Povredom patenta, odnosno malog patenta smatra se svako ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska u smislu člana 56. ovog zakona bez dozvole nosioca prava (neposredna povreda prava).

Povredom patenta, odnosno malog patenta smatra se i nuđenje, isporuka ili stavljanje u promet na drugi način delova uređaja, supstanci, kompozicija ili materijala koji se odnose na neki bitan element tuđeg zaštićenog pronalaska, čime se omogućava drugom licu da neovlašćeno ekonomski iskorišćava taj zaštićeni pronalazak (posredna povreda prava).

Nema posredne povrede prava:

1) ako lice koje nudi ili isporučuje delove uređaja, supstance, kompozicije ili

materijal iz stava 2. ovog člana ne zna ili iz svih okolnosti ne mora da zna da su ti delovi, supstance, kompozicije ili materijali pogodni i namenjeni za ekonomsko iskorišćavanje tuđeg zaštićenog pronalaska, ili

2) ako su u pitanju delovi uređaja, supstance, kompozicije ili materijal koji predstavljaju proizvode uobičajene na tržištu, osim ako je lice kome su isporučeni ti proizvodi, time navedeno da neposredno povredi prava nosioca patenta, odnosno malog patenta.

1.3. Tužbeni zahtevi

Član 79.

Tužbom se može zahtevati:

- 1) utvrđenje postojanja povrede prava;
- 2) zabrana radnji kojima se povređuje pravo iz člana 78. ovog zakona;
- 3) naknada štete;
- 4) objavljivanje presude o trošku tuženog.

Ako je šteta iz stava 1. tačka 3. ovog člana prouzrokovana namerno, može se zahtevati njena naknada do trostrukog iznosa obične štete i izmakle koristi.

Član 80.

Tužbom se može zahtevati da sud odredi privremenu meru zabrane radnji kojima se povređuje pravo u smislu člana 78. ovog zakona do pravosnažnosti presude.

Izuzetno, privremena mera se može tražiti i pre podnošenja tužbe, pod uslovom da se tužba podnese u roku od 15 dana od podnošenja zahteva za određivanje privremene mere.

Žalba protiv rešenja kojim je sud odredio privremenu meru iz st. 1. i 2. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

1.4. Prekluzivni rok za podnošenje tužbe; hitnost postupka

Član 81.

Tužba za povredu prava može se podneti u roku od tri godine od dana saznanja za povredu i učinioca, ali ne posle isteka roka od pet godina od dana učinjene povrede.

Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.

Član 82.

Sud je dužan da na predlog tužioca, bez odlaganja, imenuje veštaka koji je obavezan da u roku od dva meseca da svoj nalaz i mišljenje o povredi prava.

1.5. Prebacivanje tereta dokazivanja sa tužioca na tuženog

Član 83.

Ako je predmet povrede prava postupak za proizvodnju nove supstance ili kompozicije, smatraće se da je svaka supstanca ili kompozicija istog sastava proizvedena zaštićenim postupkom dok se protivno ne dokaže.

Teret dokazivanja pada na tuženog koji takvu supstancu ili kompoziciju proizvodi.

2. Tužba za povredu prava iz prijave

Član 84.

Postupak po tužbi zbog povrede prava iz prijave sud će prekinuti do odluke nadležnog saveznog organu o priznanju ili odbacivanju, odnosno odbijanju zahteva za priznanje patenta, odnosno malog patenta.

Ako je pokrenut postupak zbog povrede prava iz prijave za priznanje patenta, a zahtev za suštinsko ispitivanje te prijave nije podnesen, sud će odrediti rok u kome taj zahtev mora biti podnesen.

Ako zahtev iz stava 2. ovog člana ne bude podnesen u određenom roku, smatraće se da je tužilac povukao tužbu.

Član 85.

U slučaju spora zbog povrede prava iz prijave podnosilac prijave može tražiti da nadležni savezni organ uzme prijavu u postupak preko reda.

Podnosilac prijave za priznanje patenta je dužan da uz takav zahtev dostavi dokaze da je tražio objavu prijave i suštinsko ispitivanje uslova za priznanje patenta i da je platio odgovarajuće takse i troškove postupka, a podnosilac prijave za priznanje malog patenta - dokaz da je platio odgovarajuću taksu.

Podnosilac prijave dužan je da uz zahtev za prekidno ispitivanje dostavi dokaz da je pokrenuo spor zbog povrede prava iz prijave.

3. Tužba za osporavanje prava na zaštitu

Član 86.

Pronalazač, odnosno njegov pravni sledbenik ima pravo da tužbom zahteva od suda da utvrdi da on ima pravo na zaštitu određenog pronalaska, umesto lica

ili zajedno sa licem koje je prijavilo taj pronalazak za zaštitu.

Ako je rešenjem nadležnog saveznog organa priznat patent, odnosno mali patent, pronalazač, odnosno njegov pravni sledbenik može tužbom od nadležnog suda tražiti da utvrdi da on ima pravo na patent, odnosno mali patent umesto lica ili zajedno sa licem koje je nosilac patenta, odnosno malog patenta.

Tužba iz stava 1. ovog člana može se podneti do okončanja postupka za priznanje patenta, odnosno malog patenta a tužba iz stava 2. ovog člana - do isteka roka trajanja patenta, odnosno malog patenta.

Primerak pravosnažne presude kojom je usvojen tužbeni zahtev iz st. 1. i 2. ovog člana sud dostavlja nadležnom saveznom organu, koji na osnovu te presude upisuje promenu podnosioca prijave, odnosno nosioca prava u odgovarajući registar.

4. Tužba za zaštitu prava poslodavca, odnosno zaposlenog

Član 87.

Poslodavac, odnosno zaposleni koji po odredbama ovog zakona ima pravo na zaštitu ili na ekonomsko iskorišćavanje pronalaska iz radnog odnosa može tužbom zahtevati od suda utvrđivanje i zaštitu svojih prava iz čl. 95. do 109. ovog zakona.

Tužba iz stava 1. ovog člana za utvrđivanje prava zaposlenog, odnosno poslodavca iz čl. 96. i 97. ovog zakona može se podneti u roku od dve godine od dana objave prijave za priznanje patenta, odnosno objave priznanja malog patenta, ali ne po isteku dve godine od dana prestanka radnog odnosa tokom koga je pronalazak stvoren.

Primerak pravosnažne presude kojom je usvojen tužbeni zahtev iz st. 1. i 2. ovog člana sud dostavlja nadležnom saveznom organu, koji na osnovu te presude upisuje promenu nosioca prava u odgovarajući registar.

5. Tužba za utvrđivanje svojstva pronalazača

Član 88.

Ako je u zahtevu za priznanje prava ili u nekoj drugoj ispravi predviđenoj ovim zakonom navedeno neko drugo lice kao pronalazač, pronalazač ima pravo na tužbu kojom zahteva od suda da utvrdi njegovo svojstvo pronalazača i da naloži upisivanje njegovog imena u odgovarajuće isprave, odnosno registre nadležnog saveznog organa, shodno odredbama ovog zakona.

Rok u kome se može podneti tužba iz stava 1. ovog člana nije ograničen.

U slučaju smrti pronalazača, pravo na tužbu iz stava 1. ovog člana imaju njegovi naslednici.

XI. POVERLJIVI PRONALASCI

Član 89.

Prijave domaćih lica koje su značajne za odbranu ili bezbednost Jugoslavije smatraju se poverljivim i podnose se saveznom organu nadležnom za poslove odbrane.

Član 90.

Ako savezni organ nadležan za poslove odbrane u postupku ispitivanja podnesene prijave utrdi da pronalazak nije poverljiv, dostaviće prijavu nadležnom saveznom organu. Dostavljena prijava kao datum podnošenja prijave zadržava dan kada je podnesena saveznom organu nadležanom za poslove odbrane.

Ako nadležni savezni organ u postupku ispitivanja prijave za priznanje patenta ili malog patenta utvrdi da je u pitanju poverljivi pronalazak, ustupiće prijavu saveznom organu nadležnom za poslove odbrane. Dostavljena prijava kao datum podnošenja prijave zadržava dan kada je podnesena nadležnom saveznom organu.

Član 91.

Ako savezni organi nadležan za poslove odbrane posle priznanja patenta, odnosno malog patenta za poverljivi pronalazak utvrdi da je taj pronalazak prestao da bude poverljiv, dostaviće nadležnom saveznom organu predmet koji se odnosi na taj pronalazak. Po prijemu predmeta, nadležni savezni organ upisuje patent, odnosno mali patent u odgovarajući registar, objavljuje podatke o priznatom pravu i nosiocu prava izdaje odgovarajuću ispravu, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 92.

Savezni organ nadležan za poslove odbrane, odnosno unutrašnje poslove ima isključivo pravo da koristi poverljivi pronalazak i da raspolaže tim pronalaskom.

Za zaštićeni poverljivi pronalazak pronalazač ima pravo na jednokratnu naknadu, bez obzira na to da li se pronalazak primenjuje.

Član 93.

Poverljivi pronalazak se ne objavljuje.

Zaštitu poverljivog pronalaska u inostranstvu domaće lica može tražiti samo po odobrenju saveznog organa nadležnog za poslove odbrane.

Član 94.

Savezna vlada određuje koji se pronalasci smatraju poverljivim u smislu ovog zakona.

XII. PRONALASCI IZ RADNOG ODNOSA

Član 95.

Pronalaskom iz radnog odnosa smatra se:

- 1) pronalazak koji zaposleni stvori izvršavajući svoje redovne radne obaveze, ili posebno naložene zadatke vezane za naučno-tehničko istraživanje i razvoj, kao i pronalazak koji nastane u izvršavanju ugovora o istraživačkom radu zaključenog s poslodavcem;
- 2) pronalazak koji nije obuhvaćen tačkom 1. ovog stava, a koji zaposleni stvori u vezi s aktivnostima poslodavca ili korišćenjem materijalno-tehničkih sredstava, informacija i drugih uslova koje je obezbedio poslodavac;
- 3) pronalazak koji zaposleni stvori u roku od godinu dana od prestanka radnog odnosa, a koji bi da je stvoren u toku radnog odnosa bio jedan od pronalazaka iz tačke 1. ili tačke 2. ovog člana.

1. Pravo na zaštitu

Član 96.

Pravo na zaštitu pronalaska iz člana 95. tačka 1. ovog zakona ima poslodavac, ako ugovorom između pronalazača i poslodavca nije drukčije uređeno.

Ako je pronalazak iz radnog odnosa zaštićen na ime poslodavca, pronalazaču pripadaju moralna prava u vezi s tim pronalaskom, kao i pravo na naknadu zavisno od efekata ekonomskog iskorišćavanja pronalaska.

Pronalazaču pripada pravo na naknadu iz stava 2. ovog člana i u slučaju kad poslodavac prenese pravo ili ustupi licencu za iskorišćavanje zaštićenog pronalaska na treće lice.

Član 97.

Pravo na zaštitu pronalaska iz člana 95. tačka 2. ovog zakona ima zaposleni, s tim što poslodavac ima pravo ekonomskog iskorišćavanja tog pronalaska, uz obavezu da zaposlenom isplati naknadu u skladu sa ugovorom koji zaključuje povodom konkretnog pronalaska.

Član 98.

Izuzetno od odredbe člana 95. tačka 2. ovog zakona, ako novo tehničko rešenje obuhvati neku od proizvodnih tajni poslodavca kod koga je pronalazač

zaposlen, poslodavac ima pravo da spreči objavljivanje pronalaska, uz obavezu da zaposlenom isplati naknadu.

Zaposleni nema pravo da pronalazak iz stava 1. ovog člana prijavi za zaštitu.

2. Naknada zaposlenom

Član 99.

Kriterijumi za utvrđivanje visine naknade i način i vreme plaćanja naknade određuju se opštim aktom, ugovorom kojim se uređuje radnopravni odnos između poslodavca i zaposlenog ili posebnim ugovorom koji poslodavac i pronalazač zakluče povodom konkretnog pronalaska.

U slučaju spora o visini, načinu i vremenu plaćanja naknade odlučuje sud, na zahtev pronalazača ili poslodavca, uzimajući u obzir doprinos tog pronalaska povećanju dobiti, odnosno stvaranju ušteda preduzeću.

Zaposleni se ne može unapred odreći svog prava na naknadu.

3. Postupak

Član 100.

Pronalazač koji stvori pronalazak u radnom odnosu dužan je da odmah po nastanku pronalaska poslodavcu podnese pismeni izveštaj kojim ga obaveštava o pronalasku.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) ime i prezime pronalazača;
- 2) potpun i tačan opis pronalaska, s posebnim isticanjem novog tehničkog rešenja, kao i nacrt ako je potreban za njegovo razumevanje;
- 3) najbolji način primene pronalaska;
- 4) podatke o poslu ili posebnom radnom zadatku na kome je zaposleni radio u trenutku nastanka pronalaska, ili o zaključenom istraživačkom ugovoru;
- 5) način na koji je došlo do pronalaska (eksperimenti i sl.),
- 6) podatke o sredstvima poslodavca koja je zaposleni koristio u stvaranju pronalaska;
- 7) imena i stvaralački doprinos saradnika (ako ih je bilo);
- 8) procenu da li je u pitanju pronalazak iz člana 95. tač. 1. tačke 2. ovog zakona.

Poslodavac je obavezan da na kopiji izveštaja iz stava 1. ovog člana potvrdi prijem izveštaja, uz navođenje datuma prijema.

Član 101.

Ako izveštaj iz člana 100. ovog zakona ne sadrži propisane elemente, poslodavac će odrediti primeren rok u kome pronalazač treba da otkloni nedostatke u izveštaju.

Član 102.

U roku od dva meseca od prijema urednog izveštaja iz člana 100. ovog zakona, poslodavac je dužan da zaposlenog pismeno obavesti da li smatra da pronalazak pripada grupi pronalazaka iz tačke 1. ili tačke 2. člana 95. ovog zakona.

Ako zaposleni propusti da podnese poslodavcu izveštaj u smislu člana 100. ovog zakona, rok iz stava 1. ovog člana teče od dana saznanja poslodavca za pronalazak.

Član 103.

Ako je u pitanju pronalazak iz člana 95. tačka 1. ovog zakona, poslodavac je dužan da u obaveštenju iz člana 102. ovog zakona obavesti zaposlenog da li će podneti prijavu.

Ako poslodavac izjavi, u smislu stava 1. ovog člana, da će podneti prijavu, dužan je da pre podnošenja prijave upozna pronalazača sa sadržinom prijave, a u toku postupka po prijavi, i sa svim aktima nadležnog saveznog organu i sadržinom svih podnesaka pre njihovog podnošenja nadležnom saveznom organu. Pronalazač je dužan da poslodavcu pruži sve informacije neophodne u postupku ostvarivanja zaštite pronalaska.

Ako poslodavac ne želi da podnese prijavu za priznanje patenta, odnosno malog patenta, a oceni da pronalazak ne obuhvata neku od proizvodnih tajni u smislu člana 98. ovog zakona, mora o tome, u roku iz člana 102. ovog zakona, pismeno da obavesti pronalazača koji ima pravo da navedeni pronalazak zaštititi na svoje ime.

Ako poslodavac odluči da odustane od već podnesene prijave mora o tome pismeno da obavesti pronalazača i da na njega prenese pravo iz prijave.

U pogledu ekonomskog iskorišćavanja pronalazaka iz st. 3. i 4. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 97. i 106. ovog zakona.

Član 104.

U slučaju propuštanja roka iz člana 102. ovog zakona, pronalazač ima pravo da navedeni pronalazak zaštititi na svoje ime.

Član 105.

Zaposleni koji stvori pronalazak iz člana 95. tačka 2. ovog zakona ne može

podneti prijavu nadležnom saveznom organu pre nego što od poslodavca primi obaveštenje iz člana 102. ovog zakona, odnosno pre isteka roka za to obaveštenje.

Ako zaposleni iz stava 1. ovog člana odluči da odustane od već podnesene prijave, mora o tome pismeno da obavesti poslodavca i da na njega prenese pravo iz prijave.

Član 106.

U vezi sa primenom pronalaska zaštićenog na ime pronalazača, poslodavac je obavezan da se u roku od šest meseci od prijema urednog izveštaja o pronalasku iz člana 100. ovog zakona izjasni da li je zainteresovan da od pronalazača pribavi isključivu licencu.

Do isteka roka iz stava 1. ovog člana, pronalazač nema pravo da na treće lice prenese pravo na pronalazak ili da ustupi licencu za iskorišćavanje pronalaska.

Član 107.

Korišćenje pronalaska iz radnog odnosa ne može otpočeti pre regulisanja pitanja naknade iz člana 99. ovog zakona, odnosno pre pravosnažnosti odluke nadležnog suda.

4. Obaveza čuvanja tajne

Član 108.

Poslodavac i pronalazač dužni su da čuvaju tajnost pronalaska stvorenog u radnom odnosu dok prijava za priznanje patenta, odnosno priznat mali patent ne budu objavljeni ili pronalazak ne postane na drugi način dostupan javnosti.

Ako poslodavac istakne opravdan interes da se pronalazak ne objavljuje, obaveza zaposlenog da čuva tajnu traje i po prestanku njegovog radnog odnosa kod tog poslodavca.

5. Tehničko unapređenje

Član 109.

Na tehničko rešenje koje u pogledu novosti i inventivnog nivoa ne ispunjava uslove iz čl. 6. i 9. ovog zakona, a kojim se postiže povećanje produktivnosti rada, poboljšanje kvaliteta proizvoda, ušteda materijala, ušteda energije, bolje iskorišćavanje mašina ili instalacija, poboljšanje tehničke kontrole proizvoda, poboljšanje zaštite na radu ili poboljšanje zaštite i unapređenje životne sredine (tehničko unapređenje) shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o

pronalascima iz radnog odnosa, s tim što prava autora tehničkog unapređenja traju pet godina od početka primenjivanja.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Član 110.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako neovlašćeno koristi u proizvodnji zaštićeni pronalazak ili neovlašćeno stavlja u promet predmete izrađene prema zaštićenom pronalasku ili neovlašćeno raspolaže patentom, odnosno malim patentom (član 56);

2) ako objavi poverljivi pronalazak (član 93. stav 1);

3) ako zatraži zaštitu poverljivog pronalaska u inostranstvu bez odobrenja saveznog organa nadležnog za poslove odbrane (član 93. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 500 do 5.000 novih dinara.

Član 111.

Novčanom kaznom od 1.000 do 15.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako zatraži zaštitu pronalaska u inostranstvu pre isteka roka od tri meseca od dana podnošenja prijave nadležnom saveznom organu (član 18. stav 2);

2) ako se neovlašćeno bavi zastupanjem stranih pravnih i fizičkih lica (član 54);

3) ako otkrije pronalazak pre nego što bude objavljena prijava za priznanje patenta, odnosno priznat mali patent, ili pronalazak ne postane na drugi način dostupan javnosti (član 108. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 500 do 1.500 novih dinara i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od 500 do 1.500 novih dinara kazniće se za prekršaj i pojedinac ako učini koju od radnji iz stava 1. ovog člana.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 112.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o zaštiti pronalazaka, tehničkih unapređenja i znakova razlikovanja ("Službeni list SFRJ", br. 34/81, 3/90 i 20/90) koje se odnose na zaštitu pronalazaka i na

tehničko unapređenje, kao i član 51. Zakona o izmenama saveznih zakona kojima su određene novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje ("Službeni list SRJ", br. 24/94).

Član 113.

Registrovani patenti koji važe na dan stupanja na snagu ovog zakona ostaju i dalje na snazi i na njih će se primenjivati odredbe ovog zakona.

Odredbe ovog zakona odnose se i na prijave koje su podnesene do dana stupanja na snagu ovog zakona, a po kojima postupak nije okončan, a prijave podnesene do 31. decembra 1992. godine biće odbačene, odnosno odbijene u delu u kome se zahteva zaštita supstance ili kompozicije kao leka za ljude ili životinje.

Korišćenje supstance ili kompozicije za proizvodnju leka za ljude ili životinje ne predstavlja povredu patenta za pronalazak te supstance ili kompozicije ako je prijava za priznanje patenta za taj pronalazak podnesena do 31. decembra 1992. godine.

Član 114.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 115.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".